

La madretscha (tenor Crestomazia 2, p. 95)

Ei era inagada ina paupra dunna. Quella mava sezza a gudignar siu paun. Ella ei vegnida en in uaul. Cheu vesa ella in vegl casti. Ei fageva brin ed aschia ha ella spluntau e dumandau da star sur notg. El casti viveva ina suletta dunna e quella ei stada d'accord. Quella notg ha la paupra dunna parturiu ina feglia e la signura ei vegnida madretscha. La madretscha ha detg alla dunna ch'ella sappi star cheu in pèr gis. Strusch che la paupra piglialaunca ei stada serevegnida, ha la madretscha detg ad ella, ch'ella sappi ir nua ch'ella vegli, mo la poppa vegli ella salvar cheu. La paupretta ei stada bi leda ed ei ida per siu fatg. La madretscha ha tratg si la poppa e mussau a quella da quei e da tschei tochen che la buoba veva quendischnns. Ina gada per gi mava la madretscha giuadora e steva naven ina pulita uriala. In gi ha ella mess ina scatla ed in spieghel sin meisa en stiva e dau las ordras alla figliola, da lu buca tucrar en quei, schiglioc mondi ei mal cun ella. Mo strusch che la madretscha ei stada ord casa, ha la figliola tertgau: „Marveglias vess jeu schon tgei ch'ei en quella scatla, che la madretscha ha scumandau aschi resolut da schar star!“ E la matta ei ida vi ed ha aviert si la scatla. Cheu fuva ei en ina fontauna. La buoba ha catschau en in det e quel ei vegnius tut ners. Cun snavur ha la giuvnetta ligiau si il det. „Tgei ch'igl ei cun quei spieghel?“ Ed enaquella ch'ella mira lien vesa ella la madretscha che saulta cul giavel. Sinquei eis ell'ida ed ha fatg las lavurs che la madretscha haveva cumandau. Strusch che la madretscha ei turnada ha ella dumandau: Maria Margreta, tgei has fatg cun tiu det?“ La figliola ha fatg la gatta morta. E sin quei cuntinuescha la madretscha: „Sche ti gias buca tgei, sche sas ti ir danunder che ti eis vegnida!“ Ed ella ha fatg trer ora la matta il resti custeivel da princessa e catschau ord il casti ella. La niua seturpegiava e bargeva e saveva buca nua ir. Cheu ha ella viu in dètg pégn cun roma penderlida tochen giun plaun. Ella ei fugida sut quel en. Cheu steva ella e bargeva e rugava Niessegner ch'el possi tarmetter in vestgiu ad ella. Aschia sappi ella tuttina buca ir avon la glied. Tutenina uorla in tgaun sper il pégn. Quei era il tgaun d'in catschadur che passava gest sperasvi. Il catschadur vegn neutier e gi: „Tgi ch'ei cheu sut quei pégn en duei vegnir ora!“ Mo sin quei rispunda la matta: „Jeu sai buca vegnir ora, pertgei jeu sun niua!“ Il catschadur ha fiers en siu manti per schar zugliar entuorn quel, per ch'ella astgi e sappi vegnir ora. Lu ha ella raquintau al catschadur pertgei ch'ella fuva niua. Cheu fa il catschadur: „Sche neu cun mei en miu casti!“ La figliola ei ida cul catschadur el casti. Els han maridau. Il catschadur era rehs e mava a catscha mo per divertiment. La dunna ha survegniu in feagl ed ils geniturs eran tut narrs da quel. Mo ina damaun cu els ein levai era il feagl morts. In onn pli tard ha la dunna survegniu in secund feagl. Quella gada han ils geniturs pladiu treis dunnas per pertgirar gl'affon. Mo cura ch'igl ei stau notg han quellas femnas survegniu sienuna ed han stuiu far in cupid. Cu las fumitgasas ein sedestadas era gl'affon morts. Plein desperaziun han ellas clamau il signur e lez ha manegiau ch'enzatgi mazzi ses affons. Mo las dunschalas han rispundiu che quei seigi buca pusseivel. Negin seigi staus en combra dil feagliet. Suenter in onn ha la signura parturiu il tierz affon. Quella gada fa il signur sez guardia da notg. Mo era el ei sedurmentaus, sco las survientas. E cura ch'el ei vegnius neunavon era siu tierz affon era morts. Quella gada ei il signur vegnius vilaus ed ha detg a sia dunna: „Jeu crei che ti mazzies ils affons e negin auter!“ La dunna ha engirau ch'ella fetschi segir buca da quei. Mo il signur ha buca cartiu, ha fatg trer ora ella il bi resti da signura e trer en in pèr lumpas. Lu ha el fatg fierer sia dunna en ina cistiarna schetga. La dunna bargeva petras larmas. In di vegn in'uolp sper la cistiarna ora ed empiara: „Maria Margreta, figliola! Tgei has fatg cun tiu det?“ Ed ussa ha la figliola raquintau tut. Sinquei ha l'uolp detg: „Peglia per mia cua, sche vi jeu trer orasi tei!“ La figliola ha pigliu per la cua e l'uolp ha spindrau ella. Mo cu ella ei stada ord la cistiarna era sia madretscha enstagl l'uolp sper ella. E sper la madretscha eran ils treis bials buobs. La madretscha ha detg: „Perquei che ti has detg la verdad sun jeu liberada dil nausch. E cheu has ti tes treis feags. Quels hai jeu giu priu naven a

ti. Ussa mo va tier tiu mariu, lez vegn guess a prender si tei in'otra gada!“ La signura ei turnada culs treis affons el casti . Plein legria ha il signur beneventau els e rugau per perdun perquei ch'el veva fatg aschi mitgiert cun ella. Ei han allura fatg ina gronda fiasta ed a mi han ei tratg in caz suppa el tgau e catschau giuadora.
